

The background image shows a two-story brick building. The upper part is red brick with a window that has some damage to the glass. Below the window is a white horizontal band. The lower part of the building is a dark, possibly metal, structure with a large opening covered by a rusty metal grid fence. A white barrel is visible in the foreground on the left. A large, stylized green arrow graphic points from the top right towards the bottom left, overlapping the building and the text area.

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Industrielaan te Veenendaal

Rapportnummer 18-0395

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Industrielaan te Veenendaal

april 2019

Rapportnummer: P18-0395

Opdrachtgever: Verdouw Advies B.V.

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: I.J.J. Vleut en M.A. den Otter

Auteur: M.A. den Otter en N. Arts-Smits

Kwaliteitscontrole: E.J.F. Claassen

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Zorgplicht	3
1.4	Leeswijzer	3
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	8
3	Methode	9
4	Natuurwaarden	10
4.1	Beschermde gebieden.....	10
4.2	Beschermde soorten	11
4.2.1	Flora.....	12
4.2.2	Vlinders en libellen	12
4.2.3	Kevers en weekdieren	13
4.2.4	Vissen	14
4.2.5	Reptielen en amfibieën	15
4.2.6	Vogels.....	16
4.2.7	Zoogdieren.....	17
5	Conclusies en aanbevelingen	20
5.1	Beschermde gebieden.....	20
5.2	Beschermde soorten	20
5.3	Advies en aanbevelingen	21
5.4	Gevolgen voor (het tijdspad van) de voorgenomen plannen	22
	Geraadpleegde bronnen	23

Bijlagen

Bijlage 1	Wet- en regelgeving
-----------	---------------------

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens 150 woon-zorg eenheden aan de Industrielaan te Veenendaal te realiseren. Ten behoeve van de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke

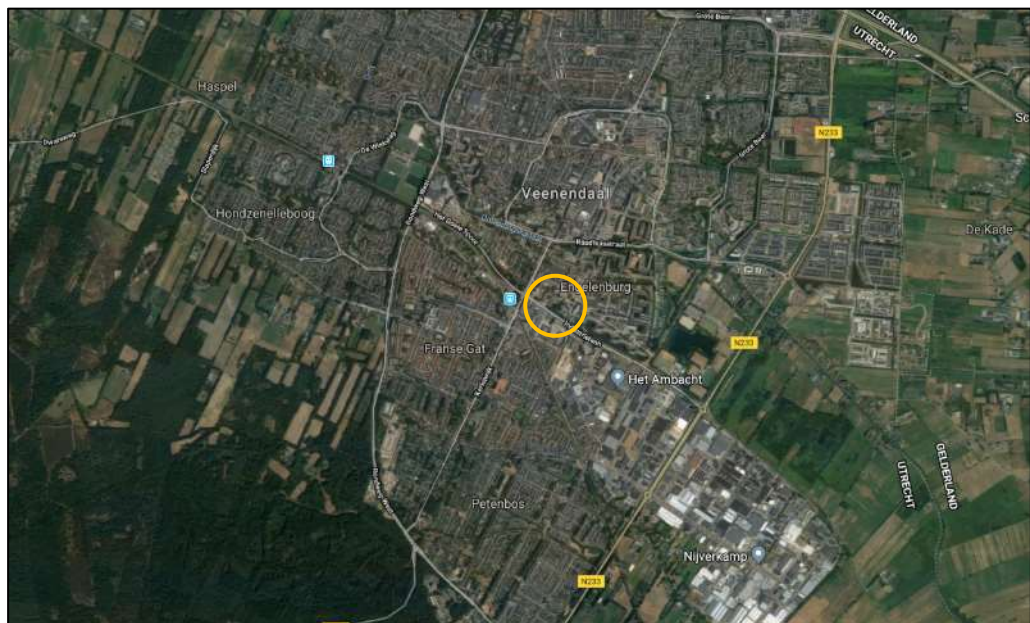
noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

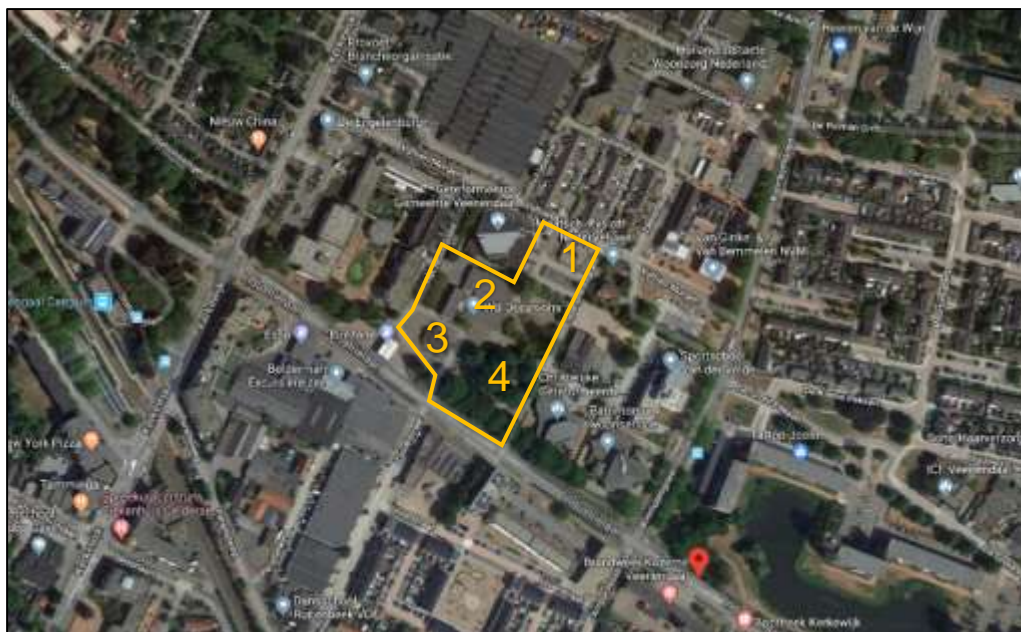
2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied wordt begrensd door de Industrielaan, Het Holle Goed, Vijftien Morgen en Spanjaardsgoed en bestaat uit vier gebouwen aan de Industrielaan 1, 1b, Spanjaardsgoed 2 en 14. De gebouwen worden omringd door gras met bomen en bestrating/asfalt. De gebouwen aan de Industrielaan 1b en Spanjaardsgoed 2 zijn leegstaand, in het noordoosten en noordwesten van het plangebied. De twee gebouwen in het zuiden van het plangebied zijn tijdens het veldbezoek nog in gebruik.

De ligging van het plangebied in de bredere omgeving is weergegeven in Figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in Figuur 2, hier zijn de gebouwen weergegeven met een getal ter verduidelijking. Op pagina's 6 en 7 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (gele lijn) (bron: Google maps)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (gele lijn) (bron: Google Maps) met gebouwen aan de Industrielaan 1 (3), Industrielaan 1b (2), Spanjaardsgoed 2 (1) en Spanjaardsgoed 14 (4).

Foto 1. Gebouw aan de Spanjaardsgoed 2

Foto 2. Binnenkant gebouw Spanjaardsgoed 2

Foto 3. Gebouw aan de Industrielaan 1b

Foto 4. Binnenkant gebouw Industrielaan 1b

Foto 5. Gebouw aan de Industrielaan 1b

Foto 6. Parkeerplaats noordoostzijde plangebied

Foto 7. Gebouw aan de Industrielaan 1

Foto 8. Gebouw aan de Industrielaan 1

Foto 9. Gebouw aan de Spanjaardsgoed 14

Foto 10. Gebouw aan de Spanjaardsgoed 14

Foto 11. Open stootvoegen bij gebouw aan de Spanjaardsgoed 14

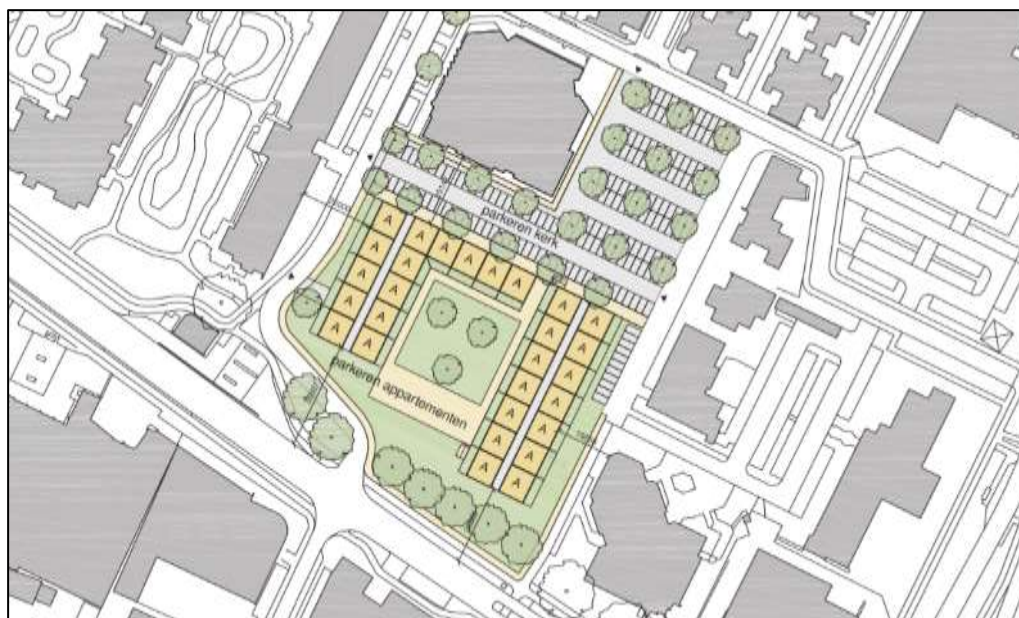

Foto 12. Vegetatie rond gebouw Spanjaardsgoed 14

2.2 Voorgenomen plannen

Initiatiefnemer is voornemens 150 woon-zorg eenheden met bijbehorende parkeerplaatsen aan de Industrielaan te realiseren. De aanwezige bebouwing wordt hiervoor gesloopt. De bomen binnen het plangebied worden gekapt. De bomen langs de Industrielaan blijven behouden. De voorgenomen plannen zijn weergegeven in figuur 3.

Figuur 3. Voorgenomen bouwplan Industrielaan te Veenendaal (bron: Mies Architectuur)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), het dataloket van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM), de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl, verspreidingsatlas.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige habitats zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

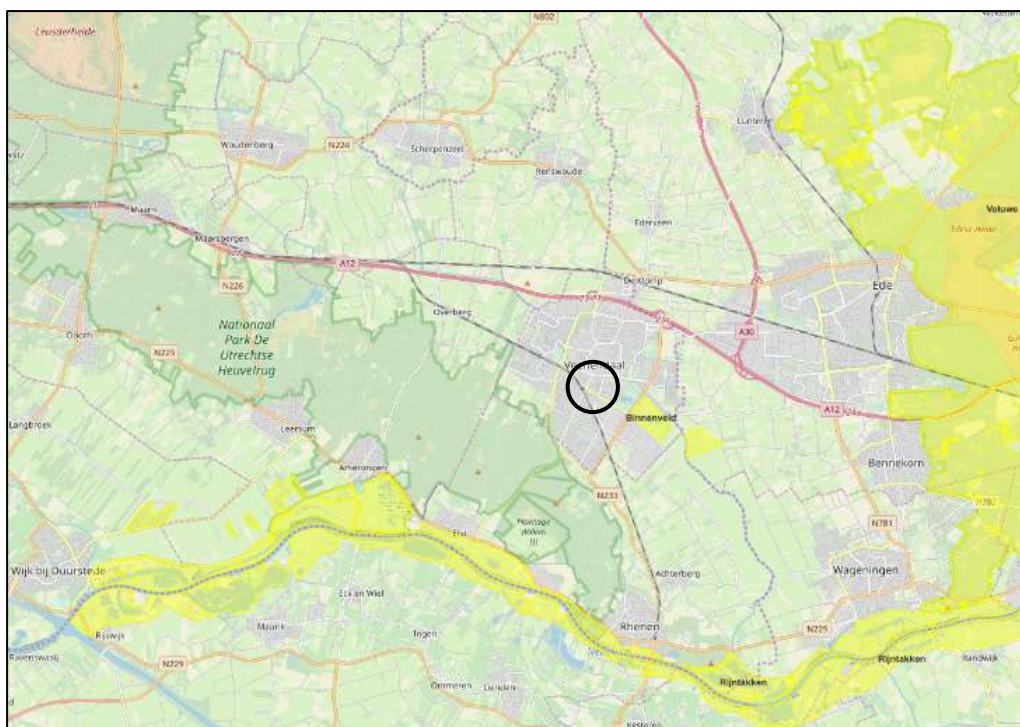
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 13 maart 2019 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt, buien, windkracht 5 en circa 6 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op 1,2 kilometer afstand ten zuidoosten van het plangebied ligt, zie figuur 4. Dit betreft een onderdeel van Natura 2000-gebied Binnenveld.

Figuur 4. Ligging plangebied (zwarte cirkel) ten opzichte van het meest dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (geel) (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

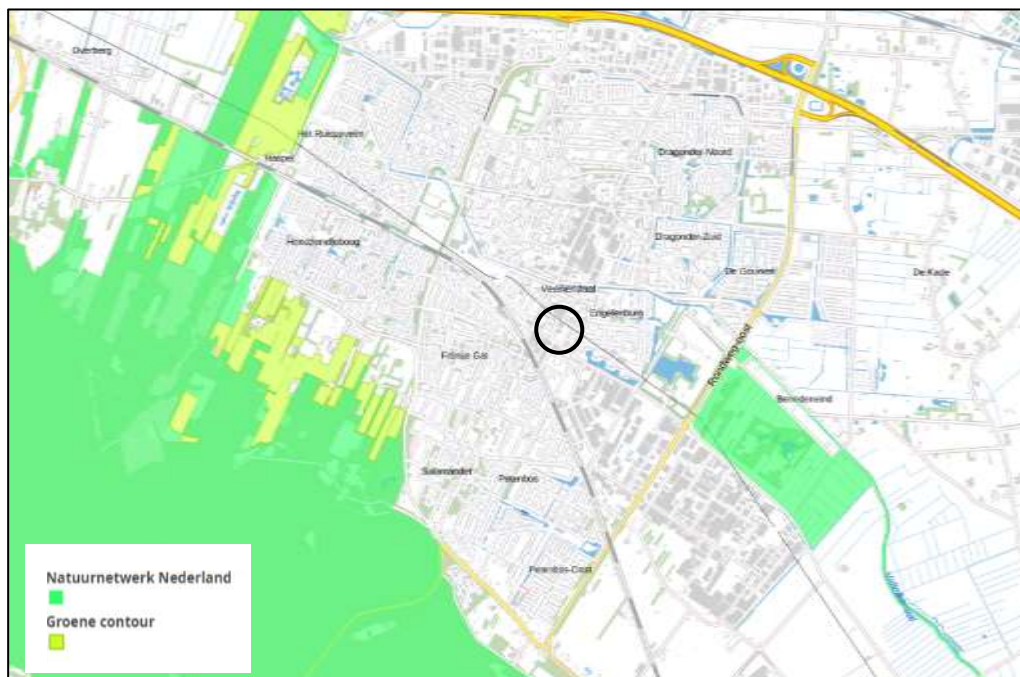
Effectbeoordeling

Doordat het plangebied buiten de Natura 2000-gebieden ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de relatief grote afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, de tussenliggende bebouwing en de kleinschalige aard van de voorgenomen plannen in het centrum van Veenendaal is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebied als gevolg van de voorgenomen plannen.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en in de provincie Utrecht, de Groene Contour (GC), heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaart Natuurnetwerk Nederland op de website van de provincie Utrecht, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van de NNN of van de GC. Het meest nabijgelegen gebied wat deel uitmaakt van het NNN ligt op circa 1,2 kilometer ten zuidoosten van het plangebied. De ligging van het NNN en de GC in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 5.

Figuur 5. Ligging plangebied (zwarte cirkel) ten opzichte van het NNN en GC

(bron: <https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart?bookmark=306d710255e14dcd8d5ecb612aca5211>)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het NNN of de GC. Gezien de relatief grote afstand tussen het plangebied en het NNN en de GC en de tussenliggende bebouwing is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een (significant) negatief effect hebben op de nabijgelegen de GC en dat de kernkwaliteiten van het NNN worden aangetast.

Conclusie

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (1,2 kilometer), de aard van de voorgenomen plannen en de tussenliggende bebouwing is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen.

Ten aanzien van het NNN en GC hebben de voorgenomen plannen geen (significant) negatief effect tot gevolg op de kernkwaliteiten van de gebieden.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van nul tot één kilometer van het plangebied de volgende beschermde plantensoorten voorkomen: akkerogentroost, wilde ridderspoor (beide §3.3 Wnb) en de bladmossoort geel schorpioenmos (§3.2 Wnb). Binnen vijf kilometer van het plangebied zijn de volgende plantensoorten gevonden: glad biggenkruid, grote leeuwenklauw, kartuizer anjer, korensla (alle §3.3 Wnb) en de bladmossoort tonghaarmuts (§3.2 Wnb).

Deze plantensoorten zijn zeldzaam of zeer zeldzaam en stellen specifieke eisen aan de standplaats en het habitat waar ze voorkomen. Deze specifieke locaties en habitats ontbreken binnen het plangebied.

Het plangebied bestaat, naast de gebouwen, uit bestrating en asfalt. Om de parkeerplaatsen staan bomen en struiken. Rond gebouw 4 staan grote bomen en gazon.

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat voor bovengenoemde soorten en andere beschermde plantensoorten geschikte habitats ontbreken binnen het plangebied. Het voorkomen van beschermde plantensoorten is zodoende uit te sluiten.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikt habitat is het voorkomen van beschermde planten- en bladmossoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Vlinders

Volgens gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat op een afstand van nul tot één kilometer van het plangebied de beschermde vlindersoort grote vos voorkomt. Binnen één tot vijf kilometer afstand van het plangebied komt de soort sleedoornpage voor en binnen 10 kilometer afstand van het plangebied komen de vlindersoorten komavlinder en grote parelmoervlinder (alle §3.3 Wnb) voor.

- + De grote vos staat als 'ernstig bedreigd' op de Rode Lijst en zal waarschijnlijk binnenkort als standvlinder uit Nederland verdwijnen. De waardplanten voor de rupsen zijn vooral iep, zoete kers en sommige wilgensoorten. Het leefgebied van de soort zijn vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Binnen het plangebied zijn deze waardplanten niet aanwezig, en geschikt habitat ontbreekt. Het voorkomen van grote vos is in het plangebied derhalve te uit te sluiten.
- + De sleedoornpage is de enige bedreigde vlindersoort in Nederland die vooral buiten natuurgebieden voorkomt. De waardplanten voor de rupsen zijn sleedoorn en enkele andere gecultiveerde Prunussoorten (o.a. pruim). Het leefgebied van de soort zijn Sleedoornstruwelen, houtwallen en bosranden. De laatste jaren lijkt het leefgebied steeds meer te

verschuiven naar tuinen en parken in stedelijk gebied.

Binnen het plangebied staan geen Prunussoorten. Het voorkomen van sleedoornpage is daarom uit te sluiten.

- + De kommavlinder is een vrij zeldzame en bedreigde standvlinder die voorkomt op droge, schrale open graslanden, duinen en gevarieerde heide. De waardplant voor de rupsen is kleine polletjes van schapengras; soms ook andere zwenkgrassen, buntgras en struisgras. In het plangebied is geen geschikt habitat voor deze soort aanwezig. De aanwezigheid van kommavlinder is uit te sluiten in het plangebied.
- + De grote parelmoervlinder heeft een groot leefgebied nodig met viooltjes en ruige plekken, en komt vooral nog voor op de Hoge Veluwe en de Waddeneilanden. De waardplanten voor de rupsen zijn diverse soorten viooltjes. Binnen het plangebied is geen geschikt habitat voor deze soort aanwezig. Het voorkomen van deze soort is daarom uit te sluiten.

Tijdens het veldbezoek is gebleken dat het in het plangebied ontbreekt aan geschikt habitat en waardplanten voor vlinders. Hiermee is het voorkomen van beschermde vlindersoorten uitgesloten.

Libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied gevlekte witsnuitlibel en rivierrombout (beide §3.2 Wnb) voorkomen. Binnen 10 kilometer van het plangebied komt ook de sierlijke witsnuitlibel voor (§3.2 Wnb).

- + De gevlekte witsnuitlibel komt voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. Het is nog steeds een vrij zeldzame soort, maar wordt de laatste jaren weer wat algemener en duikt regelmatig op nieuwe plekken op.
- + De rivierrombout is een specialist van grote rivieren maar komt ook voor in grote beken, vooral op plaatsen waar zand of slib is afgezet. Het is een zeldzame soort die plaatselijk vrij algemeen van voorkomen.
- + De sierlijke witsnuitlibel is een zeer zeldzame libel die voorkomt in de buurt van schone, vegetatierijke vennen, plassen en dode rivierarmen. In 2018 is de sierlijke witsnuitlibel op veel nieuwe plekken gevonden.

Binnen het plangebied is geen jaarrond watervoerende watergang aanwezig en ontbreekt het dus aan geschikt voortplantingshabitat voor libellen. Het voorkomen van (beschermde) libellen in het plangebied is uit te sluiten.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikt habitat is het voorkomen van beschermde soorten vlinders en libellen in het plangebied uit te sluiten.

4.2.3 *Kevers en weekdieren*

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland zijn binnen tien kilometer afstand van het plangebied geen beschermde keversoorten en weekdieren bekend.

De beschermde soorten houtkevers heldenbok, juchtleerkever en vliegend hert zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen met vermolmd en rottende bomen. De vermiljoenkever (§3.2 Wnb) is tot nu toe slechts bekend van een zeer beperkt gebied op de grens van de twee zuidelijke provincies Noord-Brabant en Limburg. Ze leven daar in natte gebieden met veel dood hout. Uit het veldbezoek blijkt dat geschikte habitattypen voor beschermde soorten houtkevers niet aanwezig zijn in het plangebied. Het is zodoende uit te sluiten dat beschermde houtkevers in het plangebied voorkomen.

De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Daarnaast is het voorkomen van brede geelgerande waterroofkever gelimiteerd tot voedselarme wateren van minimaal een hectare oppervlakte en is de gestreepte waterroofkever afhankelijk van sloten of andere wateren met voldoende oevervegetatie. Het ontbreekt binnen het plangebied aan wateren en daarom is het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied uitgesloten.

De beschermde weekdieren platte schijfhoren en Bataafse stroommossel (beide §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van oppervlaktewater met respectievelijk rijke begroeiing en stromend water. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied en vanwege het feit dat Bataafse stroommossel is uitgestorven in Nederland is het voorkomen van beschermde weekdieren in het plangebied uit te sluiten.

Conclusie

In het plangebied ontbreken geschikte habitats voor beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 *Vissen*

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de beschermde vissoort grote modderkruiper (§3.3 Wnb) voorkomt. De grote modderkruiper prefereert ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei.

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater binnen het plangebied is het voorkomen van modderkruiper en andere (beschermde) vissoorten in het plangebied uitgesloten.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater is het voorkomen van grote modderkruiper en andere (beschermde) vissoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.5 Reptielen en amfibieën

Amfibieën

Uit gegevens van de NDFF, RAVON en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen op een afstand van nul tot één kilometer van het plangebied: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker (alle §3.3 Wnb), heikikker, poelkikker en rugstreeppad (alle §3.2 Wnb). Volgens de bovenstaande bronnen zijn op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied meerkikker (§3.3 Wnb) en kamsalamander (§3.2 Wnb) waargenomen.

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig en daarom ontbreekt het aan voortplantingshabitat voor amfibieën. Het is daarom ook niet aannemelijk dat de meer watergebonden amfibiesoorten kleine watersalamander, meerkikker en bastaardkikker landhabitat vinden in het plangebied. Voor de algemene en niet-kritische amfibieën gewone pad en bruine kikker is het plangebied geschikt als land- en overwinteringshabitat. Voor zeldzame en kritische soorten amfibieën (heikikker, poelkikker, rugstreeppad en kamsalamander) ontbreekt het in het plangebied aan geschikt habitat, het voorkomen van deze soorten in het plangebied is uit te sluiten.

Reptielen

Volgens de gegevens van de NDFF, RAVON en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) komen op een afstand van nul tot één kilometer van het plangebied de beschermde reptielensoorten hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang (alle §3.3 Wnb) en zandhagedis (§3.2 Wnb) voor. Binnen tien kilometer van het plangebied komt gladde slang voor (§3.2 Wnb).

Het ontbreekt binnen het plangebied aan geschikt habitat voor deze beschermde soorten. Daarnaast is het plangebied in het centrum van Veenendaal niet bereikbaar voor deze soorten. Het voorkomen van deze reptielsoorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Het verwijderen van de vegetatie heeft een negatief effect op het land- en overwinteringshabitat van algemene amfibieën van §3.3 Wnb gewone pad en bruine kikker. Als gevolg van de werkzaamheden worden mogelijk individuen verwond of gedood. In de omgeving van het plangebied blijft voldoende geschikt land- en overwinteringshabitat beschikbaar en ook na de herinrichting is in het plangebied leefgebied voor amfibieën aanwezig, waardoor de voorgenomen plannen geen negatief effect hebben op de beschikbaarheid van land- en overwinteringshabitat van amfibieën.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten bruine kikker en gewone pad geldt in provincie Utrecht, ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen, een vrijstelling van de

verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten is het niet nodig om mitigerende maatregelen te nemen.

Conclusie

Mogelijk komen de beschermde amfibiesoorten gewone pad en bruine kikker voor in het plangebied. Voor de soorten bruine kikker en gewone pad geldt in provincie Utrecht, ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten is het niet nodig om mitigerende maatregelen te nemen.

Vanwege het ontbreken van geschikt habitat is het voorkomen van beschermde reptielen in het plangebied uit te sluiten.

4.2.6 *Vogels*

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de volgende vogels zijn waargenomen: boomvalk, buizerd, gierwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw. Binnen vijf tot tien kilometer van het plangebied is ook de oehoe waargenomen. Gebouwbewonende soorten, zoals de steenuil, kerkuil, gierwaluw en huismus zijn volgens de gegevens van de NDFF waargenomen binnen een kilometer van het plangebied.

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied geen vogels aangetroffen, dit komt waarschijnlijk door de slechte weersomstandigheden.

Voor de uilensoorten ontbreekt het aan geschikte nestplaatsen in de gebouwen binnen het plangebied. Ook voor huismus en gierwaluw zijn de gebouwen ongeschikt als nestplaats. De gebouwen zijn vanwege de constructie niet geschikt als nestplaats voor gierwaluwen en huismussen. De platte daken met daktrim zijn niet geschikt om een nest onder te maken.

Voor algemene cultuurvolgende vogelsoorten is het plangebied geschikt als foerageergebied. Voor niet-gebouwbewonende soorten biedt het plangebied geschikte nestmogelijkheden in de opgaande begroeiing in het plangebied.

Effectbeoordeling

Bij de voorgenomen plannen zullen de bomen worden gekapt. In de omgeving staan voldoende bomen en er worden volgens de plannen weer bomen aangeplant. Dit betekent dat er geen significant negatieve effecten optreden bij het uitvoeren van de voorgenomen plannen, ten aanzien van foerageer- en nestmogelijkheden voor vogels. Voor vogels geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het verwijderen van bomen en struiken niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Gedurende het broeden zijn de nesten van vogels en de functionele leefomgeving strikt beschermd.

Mitigerende maatregelen

Door het verwijderen/snoeien van bomen en struiken buiten het broedseizoen uit te voeren, wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt

globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor diverse algemene vogelsoorten. De voorgenomen plannen zullen geen negatieve effecten hebben ten aanzien van broed- en foerageergebied van vogels, omdat in de omgeving voldoende geschikte bomen en struiken aanwezig zijn en er na de herinrichting weer bomen worden aangeplant. Echter, om een overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen, moeten de bomen gekapt worden buiten het broedseizoen, dat globaal loopt van half maart tot en met juli.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en de NDFF blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige vleermuis en watervleermuis voor komen binnen één kilometer van het plangebied. Op een afstand tussen één en vijf kilometer van het plangebied komen de soorten franjestaart, baardvleermuis, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis voor. Binnen tien kilometer van het plangebied komt de kleine dwergvleermuis voor (alle §3.2 Wnb).

Voornamelijk het zuidelijke gedeelte van het plangebied bij gebouw 4 is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en het is aannemelijk dat regelmatig vliegactiviteit van vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis en laatvlieger in het plangebied plaatsvindt. Bij gebouw 3 aan de Industrielaan 1 zijn geen mogelijkheden voor vleermuizen om in te verblijven. Bij dit gebouw zijn geen mogelijkheden onder de dakranden waar vleermuizen onder kunnen zitten en het ontbreekt aan open stootvoegen waar vleermuizen in kunnen kruipen. In de gebouwen 1 aan de Spanjaardsgoed 1 en 2 aan de Industrielaan 1b zijn mogelijkheden voor vleermuisverblijfplaatsen aanwezig. De aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen in de gebouwen is derhalve niet uit te sluiten. Gebouw 4 aan de Spanjaardsgoed 14 is tevens geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen door de aanwezige spouw en open stootvoegen.

Binnen het plangebied zijn lijnvormige elementen aanwezig, de laanbomen aan de zuidkant van het plangebied langs de Industrielaan. Echter, deze bomen blijven staan en kunnen blijven dienen als mogelijke vliegroute voor vleermuizen.

Binnen het plangebied zijn geen holtebomen aanwezig waar vleermuizen in kunnen verblijven.

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de volgende soorten voorkomen: boommarter, bosmuis, bunzing, das, eekhoorn, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, veldmuis, vos, waterspitsmuis en wezel (alle §3.3 Wnb). Op een afstand tussen één en vijf kilometer van het plangebied komen de volgende soorten voor: aardmuis, damhert, dwergmuis, hermelijn, wild zwijn, woelrat (alle §3.3 Wnb) en bever (§3.2 Wnb). Binnen tien kilometer van het plangebied komen de soorten dwergspitsmuis, edelhert, gewone bosspitsmuis, steenmarter (alle §3.3 Wnb) en otter (§3.2 Wnb) voor.

Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied mogelijk geschikt is voor cultuurvolgende zoogdieren zoals egel en diverse algemene (spits)muizensoorten. Ook kan het plangebied onderdeel vormen van het grotere leefgebied van steenmarter, vos en bunzing. In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig.

Voor boommarter, das, eekhoorn, haas, ree, waterspitsmuis, wezel, damhert, hermelijn, wild zwijn, bever, edelhert en otter ontbreekt het in het plangebied aan geschikt habitat. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Vleermuizen

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en het is aannemelijk dat regelmatig vliegactiviteit van vleermuizen in het plangebied plaatsvindt. De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op het foerageergebied van vleermuizen. In de directe omgeving van het plangebied is en blijft voldoende foerageergebied beschikbaar. Daarnaast wordt binnen het plangebied na de herinrichting nieuw foerageergebied voor vleermuizen gecreëerd.

Met de sloop van de gebouwen 1, 2 en 4 worden mogelijk vleermuisverblijfplaatsen vernietigd. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. Om vast te stellen of hier daadwerkelijk vleermuizen verblijven zal vervolgonderzoek moeten worden uitgevoerd gedurende de periode half mei t/m september. De lijnvormige structuur, de bomen aan de Industrielaan, zal behouden blijven. De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op eventueel aanwezige vliegroutes van vleermuizen.

De omgeving van het plangebied dient mogelijk als onderdeel van het leefgebied van de egel en diverse algemene (spits)muizensoorten. De werkzaamheden hebben mogelijk een tijdelijk negatief effect op in het plangebied aanwezige dieren. Voor deze soorten geldt in provincie Utrecht, ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten is het niet nodig om mitigerende maatregelen te nemen; wel geldt de algemene zorgplicht, zie §1.3.

Er blijft voldoende geschikt leefgebied in de omgeving aanwezig. De voorgenomen plannen zullen daarom geen negatief effect hebben op deze soorten. Het is daarom niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te treffen.

Voor steenmarter, vos en bunzing vormt het plangebied mogelijk een onderdeel van het grotere leefgebied. De herinrichting heeft geen negatief effect op deze soorten aangezien ze een groot leefgebied hebben, waar het plangebied mogelijk een onderdeel van vormt. Na de herinrichting is het plangebied weer geschikt als onderdeel van het leefgebied voor deze soorten.

Mitigerende maatregelen

Om te voorkomen dat vleermuizen een negatief effect ondervinden van verlichting is het belangrijk de bomen aan de Industrielaan niet direct te verlichten.

Na het uitvoeren van het nader onderzoek naar vleermuisverblijfplaatsen kan worden bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen dienen te worden uitgevoerd. Uit de resultaten van het onderzoek zal ook blijken of een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen sloop en herontwikkeling zal geen effect hebben op het foerageergebied van vleermuizen. Binnen het plangebied zijn mogelijk geschikte verblijfplaatsen aanwezig voor vleermuizen, in gebouwen 1, 2 en 4. Om vast te stellen of hier daadwerkelijk vleermuizen verblijven zal vervolgonderzoek moeten worden gedaan. Belangrijke vliegroutes van vleermuizen zullen niet negatief beïnvloed worden door de voorgenomen plannen, mits directe verlichting van de bomen aan de Industrielaan wordt voorkomen.

Het plangebied maakt mogelijk deel uit van het leefgebied van de algemene zoogdiersoorten egel en algemene (spits)muizensoorten. De werkzaamheden hebben mogelijk een tijdelijk negatief effect op deze soorten. Mogelijk zullen deze soorten tijdelijk hinder ondervinden van de werkzaamheden. Echter, voor deze soorten geldt in de provincie Utrecht, ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten is het niet nodig om mitigerende maatregelen te nemen. Daarnaast blijft in de directe omgeving van het plangebied voldoende geschikt leefgebied behouden.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Beschermde gebieden

Gezien de kleinschalige aard van de voorgenomen plannen en de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (1,2 kilometer) is het uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen.

Ten aanzien van het NNN en de GC hebben de voorgenomen plannen geen (significant) negatief effect tot gevolg op de kernkwaliteiten van het NNN-gebied.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Een samenvatting van de conclusies is weergegeven in tabel 1 op pagina 21

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Binnen het plangebied is geschikt broed- en foerageergebied aanwezig voor algemene vogels. De werkzaamheden zullen ervoor zorgen dat (tijdelijk) minder broed- en foerageergebied aanwezig is. In de directe omgeving is voldoende leefgebied voor vogels aanwezig. Voor uilen en andere vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is, alsmede voor huismus en gierzwaluw, is geen geschikte nestgelegenheid aanwezig.

Indien vogels aan het broeden zijn, kan het verwijderen van bomen en struiken niet plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Gedurende het broeden zijn de nesten van vogels en de functionele leefomgeving strikt beschermd. Door bomen en struiken buiten het broedseizoen te verwijderen/snoeien kan verstoring van broedende vogels worden voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op de functie als foerageergebied. Gebouwen 1, 2 en 4 bieden mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Nader onderzoek in de periode half mei t/m september moet uitwijzen of dit daadwerkelijk zo is. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. Indien verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, dan zal sloop van de gebouwen leiden tot vernietiging hiervan. Hiervoor dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen en dienen mitigerende maatregelen te worden genomen. Het verstoren van een mogelijke vliegroute langs de Industrielaan dient te worden voorkomen door de bomen langs de laan niet direct te verlichten.

Soorten van paragraaf 3.3. van de Wet natuurbescherming

Het plangebied wordt mogelijk gebruikt door de algemene, niet-kritische amfibiesoorten bruine kikker en gewone pad. Voor deze soorten geldt een vrijstelling

van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, het nemen van mitigerende maatregelen is niet nodig. Het is uitgesloten dat het gebied wordt gebruikt door zeldzame en meer kritische amfibiesoorten.

De voorgenomen werkzaamheden zullen geen significant negatieve effecten hebben op de egel, diverse algemene (spits)muizensoorten, steenmarter, bunzing en vos.

Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het plangebied de algemene zorgplicht, zie §1.3 van dit rapport.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Gewone pad en bruine kikker	§3.3 Wnb	Landhabitat en overwinteringshabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	Zorgplicht, §1.3
Algemene (spits)muizensoorten en egel	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	Zorgplicht, §1.3
Steenmarter, bunzing, vos	§3.3 Wnb	Leef- en foerageergebied	Nee	Nee	-
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageergebied	Nee	Nee	-
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Mogelijke vliegroute langs de Industrielaan	Ja	Nee, mits maatregelen	Niet verlichten bomen Industrielaan
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Ja, indien in de gebouwen verblijfplaats en aanwezig zijn	Uitvoeren vervolgonderzoek gedurende de periode half mei t/m september
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Ja	Nee, mits uitvoeren maatregelen	Verwijderen/sn oeien van bomen en struiken buiten het broedseizoen

5.3 Advies en aanbevelingen

Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen plannen niet leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming, mits:

1. Het verwijderen van bomen en struiken wordt uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

2. Nader onderzoek naar vleermuizen wordt uitgevoerd om vleermuizen in de bebouwing te kunnen uitsluiten. Dit onderzoek kan worden gedaan door middel van batdetectoronderzoek gedurende de periode half mei t/m september. Indien een verblijfplaats aanwezig is, is het noodzakelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen en mitigerende maatregelen te treffen, zoals het aanbrengen van vleermuiskasten en rekening houden met de kwetsbare perioden van de aanwezige vleermuissoorten.
3. Geen directe verlichting van de bomen aan de Industrielaan om verstoring van een mogelijke vliegroute van vleermuizen te voorkomen.

5.4 Gevolgen voor (het tijdschap van) de voorgenomen plannen

Nader onderzoek

- + Het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen dient te worden uitgevoerd in de periode half mei t/m september. Het betreft onderzoek dat met drie rondes in de periode half mei t/m half juli en twee onderzoeksrondes in de periode half augustus t/m september uitgevoerd dient te worden.
- + Mochten er geen verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan vormen deze soorten geen belemmering voor de sloop van het gebouw.

Ontheffing Wet natuurbescherming

- + Bij het aantreffen van verblijfplaatsen dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij de provincie Utrecht. Ook kan ervoor worden gekozen om de ontheffing Wet natuurbescherming aan te haken bij de aanvraag Omgevingsvergunning bij de gemeente.
- + De ontheffingsaanvraag kan pas worden ingediend als het nader onderzoek helemaal is afgerond.
- + De gemeente, Omgevingsdienst of de provincie, afhankelijk van hoe de aanvraag wordt ingediend, heeft ongeveer 26 weken nodig om uw vergunning in orde te maken, gerekend vanaf het moment dat u uw aanvraag heeft ingestuurd. Als u niet alle gevraagde informatie bij uw aanvraag meestuurt, duurt de afhandeling langer.
- + Voor het aanvragen van een ontheffing dient een mitigatieplan/activiteitenplan te worden opgesteld ten behoeve van de verblijfplaatsen van de beschermde soort(en).
- + Daarnaast dienen mitigerende maatregelen genomen te worden om een ontheffing te kunnen verkrijgen indien noodzakelijk.
  - De vervangende vleermuisverblijfplaatsen dienen bijvoorbeeld minimaal een half jaar (in de actieve periode van vleermuizen (april t/m september) aanwezig te zijn in het plangebied, voordat met sloop van het gebouw begonnen kan worden.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdierverseniging- rapport 2010.44. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx, 06-03-2019
- + Kernkwaliteiten NNN en GC, <https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart?bookmark=306d710255e14dcd8d5ecb612aca5211>), 06-03-2019
- + NDFF - quickscanhulp.nl 06-03-2019 15:17:57'
- + <http://www.netwerkecologischemonitoring.nl/dataloket>
- + www.compendiumvoordeleefomgeving.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdierverseniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrictlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrictlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrictlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrictlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechtings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechtings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechtings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechting of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.